

نمونه سوال اصول فقه ۲ سطح ۲

bankejozavatehoze.kowsarblog.ir

۲- بر اساس این نظریه، وضع یک عملیات دقیق فکری است که در ضمن آن باید فئیه شرطیه مذکور درک شود در حالی که ما می‌بینیم وضع از این مسئله بسیار ساده‌تر است چرا که افعال قبل از رشد عقلی، بین الفاظ و معانی شان ارتباط برقرار می‌کند.

۸- نظریه تعدد دال و مدلول را با ذکر مثال تبیین نمایید. ص ۱۲۱

اگر متکلم بخواهد لفظی که حسی‌های مختلف دارد، در یکی از حسی‌های آن استعمال نماید، همراه لفظ دارای حسی قبلی بیان کند که بر آن حسی خاص دلالت نماید، چنین استعمالی، است. زیرا هر لفظ در معنای موضوع له خود استعمال شده است. این شیوه تعدد دال و مدلول نامیده می‌شود. (۱) مثال: متکلم زمینی که معنای «آب فرات» را ازاده می‌کند، در کنار لفظ «آب» لفظ فرات را بیان نماید. در این صورت معنای مورد نظر از مجموع این دو لفظ برداشت شده است نه از لفظ «آب» به تنهایی.

۹- آیا در واجب موقت، دلیل امر بر وجوب قضا دلالت می‌کند؟ ص ۱۲۹

در امر موقت دو احتمال وجود دارد: ۱- امر به تکلیف موقت، یک امر واحد است که متعلق آن انجام فعل داخل وقت است. از این رو با تناه وقت امر سابقاً می‌گردد و قضا به امر جدید نیاز ندارد. (۰.۷۵) ۲- امر به تکلیف موقت، متشکل از دو امر است: امر به ذات فعل و امر به انجام فعل، داخل وقت. در این حالت با انقضاء وقت امر دوم سابقاً شده ولی امر اول باقی می‌ماند. طبق این احتمال قضا به امر جدید نیاز ندارد (۰.۷۵) با توجه به ظهور امر موقت در امر واحد نه تعدد امر، احتمال اول ثابت می‌شود و قضا به امر جدید نیاز ندارد. (۰.۵)

۱۰- کیفیت دلالت ادات عموم بر شمولیت را به طور کامل تبیین نمایید. ص ۱۳۹-۱۴۰

در مقام ثبوت دو وجه برای این امر امکان دارد: ۱- اگر ادات عموم برای فراگیری نسبت به معنایی که از مدخول ادات افزوده شده است، وضع شده باشند نسبت به حالت نسبت به همه افراد بر جریان قرینه حکمت در مدخول ادات متوقف است. (۰.۷۵) ۲- اگر ادات عموم برای فراگیری آنچه که مدخول ادات، شایستگی تطابق بر آن را دارد، وضع شده باشند ادات عموم بدون نیاز به اجزای قرینه حکمت در مدخول ادات بر عمومیت دلالت می‌کند. (۰.۷۵) در مقام اثبات دیدگاه دوم (دلالت ادات بر عموم بدون نیاز به اجزای قرینه حکمت) ثابت می‌گردد، زیرا در صورت نیاز به وجود قرینه حکمت، وجود ادات لغو خواهد بود. (۰.۵)

۱۱- عبارت «لو كان يجب إكرام غير العادل يجعل آخر فيلزم عدم الفائدة في ذكر الوصف» را همراه با نقد شهید صدر بر آن شرح دهید. ص ۱۲۶

اگر با وجود وصف حکم موجود در منطوق شامل غیر مقیدین نیز باشد، وجود وصف لغو خواهد بود. چون اگر کلام مطلق هم بیان می‌شد مفید بود. حاصل می‌گردد. به منظور حفظ کلام مولی از لغویت می‌بایست ذکر وصف فایده‌ای داشته باشد که آن فایده مفهوم داشتن جمله وصفیه و افعال حکم از غیر موصوفین است. نقد شهید صدر: در صورت مفهوم نداشتن جمله وصفیه، ذکر وصف بی فایده نیست. فایده بیان وصف آن است که با ذکر وصف بسیاری از مواردی که دارای قید نیست از دایره شمول حکم خارج می‌گردد و اگر قید بیان نمی‌شد حکم تمام موارد را در بر می‌گرفت.

۱۲- قرینه دال بر ظهور کلام در غیر از معنای حقیقی در هر یک از مدلول های سه گانه چه تأثیری دارد؟ ص ۱۲۷-۱۲۸

۱- قرینه متصله: با وجود این قرینه ظهور تصویری ثابت می‌ماند ولی ظهور کلام در مدلول تصدیقی اولی و مدلول تصدیقی ثانوی، از بین می‌رود و کلام در مدلولی که قرینه تبیین می‌کند، ظهور می‌یابد.
۲- قرینه منفصله: با وجود این قرینه ظهور کلام در هر سه مدلول ثابت می‌ماند ولی بین ظهور اولی کلام و ظهور کلام با قرینه تعارض حاصل شده و بر اساس حد عرفی ظهور دوم مقدم می‌گردد.

باسمه تعالی

مرکز مدیریت حوزه های علمیه جواهران
معاونت آموزش

امتحانات میانترم نیمسال اول ۹۶-۹۷

شماره یا نام مصحح	حرفی	عددی	نمره
			اول
			دوم
			سوم

مهر مدرسه

1 1 0 9 2

عنوان	اصول فقه ۲	پایه	چهارم
کتاب		دوره	
محدوده		تاریخ	۹۶/۹/۱۸

شهرستان: کرج

نام استاد: حمید

مدرسه علمیه فاطمیه (س)

نام و نام خانوادگی: سیده محمداحمدی

۱. به نظر شهید خوئی، چرا مثبتات اماره حجت نیست؟ توضیح دهید ۲

۲. دو اشکال وارد بر مسلک تعهد را بیان نمایید. ۲

۳. الدلاله اللفظیه تعنی .... ۰،۵.

۴. ملاک تقسیم در وضع شخصی و نوعی، ^{لقوا}..... است. ۰،۵.

۵. "قد يعترض بأن تبادر المعنى الحقيقي من اللفظ فرع علم الشخص بالوضع، فإذا أريد تحصيل العلم بالوضع من التبادر لزم

الدور". پاسخ شهید به اشکال دور را بیان کنید ۲

۶. اگر لفظ در یکی از مصادیق معنای حقیقی استعمال شود (مثل لفظ آب در خصوص آب فرات)، استعمال حقیقی است یا

مجازی؟ چرا؟ ۰،۵

۷. فرق دلالت تصدیقی اول و دوم را بنا بر نظر شهید صدر بنویسید ۰،۵

۸. فرق عنصر مشترک و خاص را در قالب مثال بیان نمایید ۲

۹. فرق معانی اسمیه و حرفیه بنا بر نظر "محقق نایینی" چیست؟ توضیح دهید. ۱

۲- بر اساس این نظریه، وضع یک عملیات دقیق فکری است که در ضمن آن باید فئسده شرطیه مذکور درک شود در حالی که ما می‌بینیم وضع از این مسئله بسیار ساده‌تر است چرا که افعال قبل از رشد عقلی، بین الفاظ و معانی شان ارتباط برقرار می‌کند.

۸- نظریه تعدد دال و مدلول را با ذکر مثال تبیین نمایید. ص ۱۲۱

اگر متکلم بخواهد لفظی که حسیه‌های مختلف دارد، در یکی از حسیه‌های آن استعمال نماید، همراه لفظ دارای حسیه قبلی بیان کند که بر آن حسیه خاص دلالت نماید، چنین استعمالی، است. زیرا هر لفظ در معنای موضوع له خود استعمال شده است. این شیوه تعدد دال و مدلول نامیده می‌شود. (۱) مثال: متکلم زمینی که معنای «آب فرات» را ازاده می‌کند، در کنار لفظ «آب» لفظ فرات را بیان نماید. در این صورت معنای مورد نظر از مجموع این دو لفظ برداشت شده است نه از لفظ «آب» به تنهایی.

۹- آیا در واجب موقت، دلیل امر بر وجوب قضا دلالت می‌کند؟ ص ۱۲۹

در امر موقت دو احتمال وجود دارد: ۱- امر به تکلیف موقت، یک امر واحد است که متعلق آن انجام فعل داخل وقت است. از این رو با تناه وقت امر سابقاً می‌گردد و قضا به امر جدید نیاز ندارد. (۰.۷۵) ۲- امر به تکلیف موقت، متشکل از دو امر است: امر به ذات فعل و امر به انجام فعل، داخل وقت. در این حالت با انقضاء وقت امر دوم سابقاً شده ولی امر اول باقی می‌ماند. طبق این احتمال قضا به امر جدید نیاز ندارد (۰.۷۵) با توجه به ظهور امر موقت در امر واحد نه تعدد امر، احتمال اول ثابت می‌شود و قضا به امر جدید نیاز ندارد. (۰.۵)

۱۰- کیفیت دلالت ادات عموم بر شمولیت را به طور کامل تبیین نمایید. ص ۱۳۹-۱۴۰

در مقام ثبوت دو وجه برای این امر امکان دارد: ۱- اگر ادات عموم برای فراگیری نسبت به معنایی که از مدخول ادات افزوده شده است، وضع شده باشند نسبت به حکم نسبت به همه افراد بر جریان قرینه حکمت در مدخول ادات متوقف است. (۰.۷۵) ۲- اگر ادات عموم برای فراگیری آنچه که مدخول ادات، شایستگی تطابق بر آن را دارد، وضع شده باشند ادات عموم بدون نیاز به اجزای قرینه حکمت در مدخول ادات بر عمومیت دلالت می‌کند. (۰.۷۵) در مقام اثبات دیدگاه دوم (دلالت ادات بر عموم بدون نیاز به اجزای قرینه حکمت) ثابت می‌گردد، زیرا در صورت نیاز به وجود قرینه حکمت، وجود ادات لغو خواهد بود. (۰.۵)

۱۱- عبارت «لو كان يجب إكرام غير العادل يجعل آخر فيلزم عدم الفائدة في ذكر الوصف» را همراه با نقد شهید صدر بر آن شرح دهید. ص ۱۴۶

اگر با وجود وصف حکم موجود در منطوق شامل غیر مقیدین نیز باشد، وجود وصف لغو خواهد بود. چون اگر کلام مطلق هم بیان می‌شد مفید بود. حاصل می‌گردد. به منظور حفظ کلام مولی از لغویت می‌بایست ذکر وصف فایده‌ای داشته باشد که آن فایده مفهوم داشتن جمله وصفیه و افعال حکم از غیر موصوفین است. نقد شهید صدر: در صورت مفهوم نداشتن جمله وصفیه، ذکر وصف بی فایده نیست. فایده بیان وصف آن است که با ذکر وصف بسیاری از مواردی که دارای قید نیست از دایره شمول حکم خارج می‌گردد و اگر قید بیان نمی‌شد حکم تمام موارد را در بر می‌گرفت.

۱۲- قرینه دال بر ظهور کلام در غیر از معنای حقیقی در هر یک از مدلول های سه گانه چه تأثیری دارد؟ ص ۱۴۷-۱۴۸

۱- قرینه متصله: با وجود این قرینه ظهور تصویری ثابت می‌ماند ولی ظهور کلام در مدلول تصدیقی اولی و مدلول تصدیقی ثانوی، از بین می‌رود و کلام در بسیاری که قرینه تبیین می‌کند، ظهور می‌یابد.
۲- قرینه منفصله: با وجود این قرینه ظهور کلام در هر سه مدلول ثابت می‌ماند ولی بین ظهور اولی کلام و ظهور کلام با قرینه تعارض حاصل شده و بر اساس حد عرفی ظهور دوم مقدم می‌گردد.

۱/۵

۷- «مبادی حکم تکلیفی» را بیان کرده، هر یک را توضیح دهید. ص ۹

جواب: ملاک و اراده [در مرحله نبوتی حکم] را مبادی حکم می‌گویند (۵/ نمره) ملاک: فعل (تکلیف) دارای مصلحتی است که آن را ملاک می‌گویند.

(۵/ نمره) اراده: وقتی مولا مصلحت موجود در فعل [که به درجه خاصی رسیده باشد] را درک کند آن فعل را از مکلف اراده و طلب می‌کند. (۵/ نمره)

۲

۸- «علم اجمالی» را به همراه مثال تعریف کرده و بنویسید که چرا ترخیص در تمام اطراف علم اجمالی امکان دارد؟ ص ۲۵

جواب: قطع (و علم) گامی تعلق می‌گیرد به دو شیء (یا بیشتر) به صورت غیر معین مثلاً علم دارد به نیاست یکی از دو ظرف ولی نمی‌داند که مشخصاً کدام ظرف تنجس است. به نظر شهید صدر (ره) چنین ترخیصی امکان دارد زیرا با توجه به اینکه (اولاً) شک، در همه اطراف علم اجمالی (یک به یک) موجود است و (ثانیاً) ترخیص ظاهری هم در حالت شک ممکن است؛ شارع می‌تواند درباره همه اطراف علم اجمالی، ترخیص ظاهری صادر کند و این منافاتی با منجزیت علم و عدم تطبیق این منجزیت ندارد؛ چون آن عدم تطبیق قطع، مربوط به علم تفصیلی است و منجزیت علم اجمالی معلق به عدم ترخیص از جانب شارع است.

۳

۹- دلیل حکم «اذا شککنا فی حجیة امارة نافیة للتکلیف» یا امارة مثبتة للتکلیف، فالاصل عدم الحجیة» را بنویسید. ص ۴۰

جواب: اگر شک در حجیت اماره‌ای داشته باشیم که نافی تکلیف است، نمی‌توانیم به آن اخذ کنیم زیرا این اماره می‌خواهد مجوزی برای ترک تکلیف احتمالی باشد که منجزیت آن به حکم عقل ثابت است [بنا بر مسلک حق الطاعة]. پس تا اذن قطعی از طرف شارع ثابت نشود، نمی‌توان تکلیف معلوم را ترک کرد و اگر شک در حجیت اماره‌ای داشته باشیم که مثبت تکلیف است، باز هم نمی‌توان به سبب این دلیل مشکوک الصحیة، از دلیلی که معذور تکلیف است [مانند اصالة الملل] دست برداشت زیرا دلیل معذور، هرگونه تکلیف مشکوکی را نفی می‌کند، پس تا دلیلی که حجیت آن اصرار نشده برخلاف آن ثابت نشود، آن اصل معذور، حجیت است.

۴

۱۰- مسلک «تعهد» در وضع را توضیح داده، دو فرق آن را با مسلک اعتبار بنویسید. ص ۵۳

جواب: مسلک تعهد در وضع: وضع اعتبار نیست بلکه تعهدی از جانب واضع است مبنی بر اینکه لفظ را استعمال نمی‌کند مگر اینکه قصد تفهیم معنی را داشته باشد و بدین ترتیب ملازمه‌ای ایجاد می‌شود بین استعمال لفظ و تفهیم معنی. فرق اول: در مسلک تعهد وضع سبب است برای دلالت تصدیقی که مستطین دلالت تصویری نیز می‌باشد ولی بر مبنای مسلک اعتبار وضع، فقط سبب دلالت تصویری است. فرق دوم: بنا بر مسلک تعهد هر تکلمی باید واضع و متعهد باشد ولی بر مبنای مسلک اعتبار می‌توان به یک واضع اکتفاء کرد و نیاز به تکرار عملیات وضع نیست.

۵

۱۱- نظر مرحوم نائینی (ره) در «ایجاد» بودن معنای حرفی را توضیح داده، شهید صدر (ره) چه اشکالی به این نظریه وارد می‌نماید؟ ص ۶۶

جواب: مرحوم آیه الله نائینی (ره) فرموده: حرف، «معنای ایجاد» دارد، یعنی: قبل از این استعمال، معنایی از حرف، در ذهن موجود نبوده، تا این استعمال از آن حکایت نماید، بلکه حرف، معنای خود را که همان ربط کلامی است هنگام تکلم بوجود می‌آورد. (۱ نمره) اشکال شهید (ره): نادریستی این معنای ایجاد (به شکل مذکور)، خیلی روشن است؛ چون حرف هم باید قبل از هر استعمال، صورتی در ذهن داشته باشد، تا بتواند بر آن دلالت کند، لذا می‌توان به وسیله آن در کلام ربط ایجاد کرد؛ یعنی: قبل از آنکه به وسیله حرف، ربط جمله، ایجاد شود، یک صورت ذهنی دارد، که این استعمال از آن حکایت می‌نماید. (۱ نمره)

۶

۱۲- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ چرا؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۳- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۴- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۵- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۶- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۷- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۸- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۱۹- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۲۰- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۷/۵

۲۱- آیا «ماده امر» مرادف با لفظ «طلب» است؟ ص ۷۱

جواب: خیر. (۵/ نمره) زیرا لفظ طلب بواسطه مبهوشی بر طلب تکوینی مانند طلب نمودن آب توسط انسان تشنه و بر طلب تشریعی (چه از عالی صادر شده باشد و چه از سافل) دلالت می‌کند در حالی که امر تنها بر طلب تشریعی که از عالی صادر شده باشد دلالت دارد، پس مدلول ماده امر اخص از مدلول لفظ طلب است. (۱ نمره)

۲

جواب: بیان عقلی: از آنجا که معصوم خودش نیز مکلف است، پس اگر فعل دیگران مرضی خداوند و شرع نباشد، به حکم عقل معصوم باید: یا نهی از منکر کند (بیان اول) یا فاعل جاهل را تعلیم کند (بیان دوم) و یا اگر فعل فاعل موجب نقض شارع می‌شود، باید در مقابل آن اعلام موضع نماید (بیان سوم) [یکی از سه بیان کافی است]. بیان ظاهر حال: ظاهر حال معصوم (ع) که منبع شریعت و مسئول جلوگیری از انحراف جامعه می‌باشد، این است که اگر فعلی در منظر معصوم سر می‌زند و گمراهی است، از آن فعل جلوگیری کند، پس سکوت او کاشف از این است که فعل انجام شده، خلاف شرع نمی‌باشد. [یک دلیل کافی است].

۱۵- اشکال مطرح در عبارت «و قد يعترض علی ذلك بأن تبادل المعنى الحقيقي من اللفظ يتوقف علی علم الشخص بالوضع فإذا

۲

توقف علمه بالوضع علی هذه العلامة لزم الدور» را بیان کرده، جواب شهید صدر (ره) را بنویسید. ص ۶۰
 جواب: تبادل متوقف است به علم به وضع و علم به وضع متوقف است به تبادل و این دور است. (۱ نمره)، جواب شهید صدر (ره): تبادل متوقف بر علم به وضع نیست بلکه متوقف بر وضع است. [وضع: وجود عملیات قرن اکید بین تصور لفظ و تصور معنا در ذهن] به همین دلیل است که کودک شیرخوار بدون اینکه علم به وضع داشته باشد هنگام تصور ما در لفظ سامان را تلفظ می‌کند و این قرن اکید محقق می‌شود اگر چه علم به وضع ندارد. (۱ نمره) [رساندن مفهوم کفایت می‌کند].

۸- قطع «موضوعی» و «طریقی» را همراه مثال توضیح داده، قطع نسبت به «جواز اسناد حکم شرعی به مولی» از کدام قسم است؟
 ۲

۳۶ و ۲۷- قطع طریقی فقط طریق حکم می‌باشد و در موضوع حکم اخذ نشده در نتیجه در تحقق حکم دخیل نیست ولی قطع موضوعی از است
 جواب: قطع طریقی فقط طریق حکم می‌باشد و در موضوع حکم اخذ نشده در نتیجه در تحقق حکم دخیل نیست ولی قطع موضوعی از است
 موضوع حکم اخذ شده و لذا در تحقق حکم دخیل است. مانند اینکه شارع حکم می‌کند خمر حرام است و هنگامی که مکلف به این حکم قطع پیدا کند برای او
 شیخ می‌شود به این قطع طریقی می‌گویند و گاهی شارع حکم می‌کند به اینکه آنچه که به خمریت آن قطع پیدا کردی حرام است در این صورت قطع موضوعی
 است. (۱/۵) [قطع به حکم شرعی در موضوع حکم جواز اسناد اخذ شده پس] قطع موضوعی به شمار می‌آید. (۰/۵) (نمره)

۹- مراد از «مدلول تصدیقی اول» و «مدلول تصدیقی ثانی» چیست؟ و توضیح دهید «اصالة الجهة» مربوط به کدام یک از مدالیل است؟
 ۲

ص ۵۱ و ۵۲ و ۱۰۵-۲ نمره

جواب: مدلول تصدیقی اول معنایی است که متکلم قصد فهم و الفاء آن به ذهن مخاطب را دارد. اما مدلول تصدیقی ثانی معنایی است که مراد جدی متکلم است. (۱)
 نمره) اصالة الجهة همان ظهور تطابق بین دلالت تصدیقی اول و ثانی است. [یعنی هر آنچه که از مدلول کلام به ذهن مخاطب خطور می‌کند مراد جدی متکلم است.]

۱۰- اشکال مطرح در عبارت «و قد يعترض على ذلك بأن تبادل المعنى الحقيقي من اللفظ يتوقف على علم الشخص بالوضع فإذا توقف
 علمه بالوضع على هذه العلامة لزم الدور» را بیان کرده، جواب شهید صدر رحمته را بنویسید. ص ۶۰-۲ نمره

جواب: تبادل متوقف است به علم به وضع و علم به وضع متوقف است به تبادل و این دور است. (۱) (نمره). جواب شهید صدر رحمته : تبادل متوقف بر علم به وضع نیست
 بلکه متوقف بر وضع است. [وضع: وجود عملیات قرن اکید بین تصور لفظ و تصور معنا در ذهن] به همین دلیل است که کودک شیرخوار بدون اینکه علم به وضع
 داشته باشد هنگام تصور مادر لفظ ماما را تلفظ می‌کند و این قرن اکید محقق می‌شود اگر چه علم به وضع ندارد. (۱) (نمره) [ارساندن مفهوم کفایت می‌کند.]

۱۱- تفاوت «جمله تامه» و «جمله ناقصه» را بنا بر مسلک تعهد تبیین کرده، نقد شهید صدر رحمته بر آن را بنویسید. ص ۶۸ و ۶۹

۲

جواب:
 جمله تامه وضع شده است برای قصد حکایت و اخبار از ثبوت محمول برای موضوع و جمله ناقصه وضع شده است برای احتیاط صورت حصه خاص از موضوع (۱) (نمره)
 نقد شهید صدر رحمته : موضوع له مدلول تصدیقی نیست بلکه مدلول تصویری است و مدلول تصویری برای هیئات نسبت می‌باشد پس باید فرق را بین دو نسبت جستجو
 کرد. (۱) (نمره)

۱۲- مراد از «قرینه حکمت» و اشکال مطرح در عبارت «و قد يعترض على قرينة الحكمة بان اللفظ اذا لم يكن يدل بالوضع الا على
 الطبيعة المحفوظة في ضمن المقيد والمطلق معا فلا دال على الاطلاق كما لا دال على التقييد» را تبیین کنید. ص ۸۱ و ۸۲-۲ نمره

۲

جواب:
 قرینه حکمت: از ظهور عرفی سیاقی به دست می‌آید که متکلم در مقام بیان تمام مراد جدید می‌باشد و اگر چیزی را ن گفته، آن را اراده نکرده است. (۰/۷۵) (نمره)
 اشکالی که به قرینه حکمت شده این است که در صورتی که [طبق ادعای شما] لفظ مطلق به سبب وضع تنها بر طبیعتی دلالت کند که هم در ضمن مقید موجود
 است و هم در ضمن مطلق: در آن صورت لفظ مطلق در کلام مولی: بر هیچ یک از اطلاق و تقييد دلالت ندارد در حالی که یقیناً یکی از این دو، مراد جدی مولی است
 ولی چیزی که تعیین کننده یکی از دو احتمال - یعنی اطلاق یا تقييد - باشد در دست نیست در حالی که شما می‌خواستید با کمک قرینه حکمت، مراد جدی مولی را
 پس از استعمال لفظ مطلق کشف نمایید. (۱/۲۵) (نمره) [ارساندن مفهوم کفایت می‌کند.]

۱۳- دو منشأ برای انصراف را ذکر کرده و بنویسید کدام یک مانع از تمسک به اطلاق است؟ ص ۸۸-۱ نمره

۱

جواب: منشأ اول: غلبه در وجود [و کثرت وجود] منشأ دوم: غلبه در استعمال [و کثرت استعمال] (۰/۵) (نمره)
 اگر کثرت استعمال موجب نقل لفظ شود یا موجب ارتباط و مقارنت بین لفظ و حصه شود و مانند یک قرینه عمل کند، نمی‌توان به اطلاق تمسک کرد. (۰/۵) (نمره)

۱۴- «الشروط المسوق لتحقق الموضوع» را به همراه مثال توضیح داده، حکم آن را از حیث مفهوم تبیین کنید. ص ۹۹ و ۱۰۰-۲ نمره

۲

جواب:
 شرطی است که محقق و به وجود آورنده موضوع حکم است نه معایر موضوع حکم و از حالات موضوع. مثل اینکه گفته شود: «لذا رزقت ولداً فاختنه» (اگر فرزندی به
 تو داده شد، او را ختنه کن) که فرزند داشتن موضوع ختنه است نه از حالات موضوع. (۱/۵) (نمره) در چنین جمله شرطیه‌ای اگر شرط منتفی شود، موضوع باقی نمی‌ماند
 تا حکم منتفی شود، بلکه حکم سالیبه به انتفاء موضوع می‌شود. (۰/۵) (نمره)

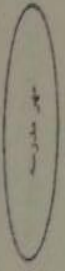
۱۵- با یک دلیل (عقلی یا ظاهر حال) نحوه دلالت «سکوت و تقریر معصوم» بر حکم شرعی را تبیین کنید. ص ۱۱۱-۲ نمره

۳

جواب: بیان عقلی: از آنجا که معصوم خودش نیز مکلف است، پس اگر قبل از دیگران مرضی خداوند و شرع نباشد، به حکم عقل معصوم باید یا نهی از مکر کند (بیان
 اول) یا فاعل جاهل را تعلیم کند (بیان دوم) و یا اگر قبل فاعل موجب نقض شارع می‌شود باید در مقابل آن اعلام موضع نماید (بیان سوم) [یکی از سه بیان
 کافی است.] بیان ظاهر حال: ظاهر حال معصوم رحمته که منبع شریعت و مستول جواز اکردی از احوط است، می‌باشد این آیه است که اگر قلمی در منتظر معصوم سر می-
 زند و گمراهی است، از آن قبل جلوگیری کند، پس سکوت او کاشف از این است که قبل انجام شیعاً بخلایف شرع نمی‌باشد. [یک دلیل کافی است.]

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

شهریور سال ۱۳۸۲ - ۹۱
 ۹۴ شماره ۷
 ۹۴ شماره ۵

ردیف	شرح	تعداد	مجموعاً
۱	تعداد کل	۲۰	۲۰
۲	تعداد پاسخ داده		
۳	تعداد نمره صحت		

نام و نام خانوادگی: ..... کد ملی: .....
 مدرسه: ..... شهر: .....

۱- تفاوت اساسی بین «حکم ظاهری» و «حکم واقعی» در چیست؟ ص ۱۲ تا ۱۴

الف. کاشفیت قطعی از واقع

ب. توجه به افراد خارج خاص

ج. افاده ظن قطعی دائمی یا غالبی

د. فرض شک در حکم شرعی سابق

۲- «عنصر مشترک» در جمیع عملیات‌های استنباط حکم شرعی کدام است؟ ص ۱۷

الف. اصله اشتغال الذمه

ب. حجیت قطع

ج. حجیت ادله محرزه

د. حجیت اصول عملیه

۳- بنا بر اینکه موضوع حق الطاعة «تکلیف منکشف» یا «مجرد انکشاف» باشد، حکم متجزی کدام است؟ ص ۲۴

الف. يستحق العقاب علی الثاني دون الاول

ب. يستحق العقاب علی الاول دون الثاني

ج. لا يستحق العقاب علی كلا المینین

د. يستحق العقاب علی كلا المینین

۴- وضع «هیات امر» بر طلب مربوط به کدام یک از اقسام وضع می‌باشد؟ ص ۵۷

الف. وضع عام - موضوع له عام

ب. وضع عام - موضوع له خاص

ج. وضع خاص - موضوع له عام

د. وضع خاص - موضوع له خاص

۵- قاعده «احترازیت قیود» مبتنی بر کدام ظهور است؟ ص ۷۸ و ۸۲

الف. بعض ما یریده المتکلم لا یقوله

ب. کل ما لا یقوله المتکلم لا یریده

ج. کل ما یقوله المتکلم یریده

د. کل ما یریده المتکلم یقوله

۶- تقابیل بین اطلاق و تقييد اثباتی چه نوع تقابیلی است؟ ص ۸۷

الف. ملکه و عدم ملکه

ب. تضاد

ج. تناقض

د. تضایف

۷- «علم اجمالی» را به همراه مثالی تعریف کرده و بنویسید که چرا عقلاً ترخیص در تمام اطراف علم اجمالی امکان دارد؟ ص ۲۵ - ۲ نمره

جواب:

قطع (و علم) تعلق می‌گیرد به دو شیء (یا بیشتر) به صورت غیر معین مثلاً علم دارد به نجاست یکی از دو ظرف ولی نمی‌داند که مشخصاً کدام ظرف نجس است. به نظر شهید صدر رحمته الله چنین ترخیصی امکان دارد زیرا با توجه به اینکه (اولاً) شک در همه اطراف علم اجمالی (یک به یک) موجود است و (ثانیاً) ترخیص ظاهری هم در حالت شک ممکن است؛ شارع می‌تواند درباره همه اطراف علم اجمالی، ترخیص ظاهری صادر کند و [این منافاتی با منجزیت علم و عدم تعلق این منجزیت ندارد؛ چون آن عدم تعلق قطع، مربوط به علم تفصیلی است و منجزیت تعلق به عدم ترخیص از جانب شارع است].

نمره: ۲

۱۳- درباره «دلالت کننده بر ربط بین شرط و جزاء» در جمله شرطیه چند نظریه وجود دارد؟ آنها را بیان فرمائید. ص ۹۹

جواب: دو نظریه وجود دارد، یکی نظریه مشهور که می گوید ادوات شرط بر این ربط دلالت دارد و دوم: نظریه محقق اصفهانی که می گوید این ربط از حیث دلالت

فهمیده می شود.

۱۴- آیا فعل معصوم دلالت بر عدم مرجوحیة عمل می کند یا خیر؟ توضیح دهید. ص ۱۰۹ س ۱۷

جواب: اگر انجام مکروهات را بر معصوم جائز بدانیم مطلقاً [یعنی چه مواظبت بر انجام داشته باشد و چه نداشته باشد] در اینصورت فعل معصوم دلالت بر

عدم کراهت آن عمل نمی کند و اگر انجام مکروهات را مطلقاً بر معصوم جائز ندانیم. در اینصورت صرف انجام عملی از معصوم دلالت بر عدم کراهت آن عمل

عمل خوانند داشت ولو تکرار نکرده باشد. اگر انجام مکروهات را در صورت تکرار جائز ندانیم در این صورت صرف عمل دلالت بر عدم کراهت آن عمل

نمی کند مگر تکرار کند.

۱۵- «تبادر» که از علائم تشخیص معنای حقیقی از مجازی قرار داده شده را بیان کرده و اعتراض مطرح شده بر آن را بنویسید. ص ۶۰

جواب: تبادر یعنی آن معنایی که از شنیدن لفظ سریع به ذهن می آید بدون نصب قرینهای و این کاشف از این است که آن معنای متبادر معنای حقیقی لفظ است.

اشکال: در اینجا می خواهیم علم به وضع لفظ بر یک معنای پیدا کنید به توسط تبادر و این تبادر را علامت بر آن قرار می دهید لذا علم به وضع متوقف بر تبادر

می شود و حال آنکه تبادر وقف حامل می شود که قبلاً علم به وضع لفظ بر معنا وجود داشته باشد پس تبادر هم متوقف بر علم به وضع می شود. و در نتیجه

علم به وضع متوقف بر علم به وضع می شود و این دور باطل است.

۱/۵

۲

۲

۸- عبارت «ان القطع لا یتجزئ عن الظن و الاحتصال فی الاصل المتجزئة، و انما یتجزئ عنهما فی عدم امکان تجزیده عن تلك المتجزئة» را توضیح داده، و علت استحاله ترخیص در قطع را بنویسید. ص ۲۱ و ۲۲

جواب: چون به نظر شهید (قدس سره) حق الطامع مولی شامل هر تکلیف می‌شود که متکشف شده باشد ولو بصورت احتمالی لذا متجزئه که همان حکم عقل است به لزوم امتثال اوامر مولی، منحصر به قطع نخواهد شد و ظن و احتمال هم به اعتبار انکشافی که دارند متجزئه خواهند داشت. و فرق آنها در این خواهد بود که متجزئه از قطع قابل انفکاک نیست ولی در ظن و احتمال قابل انفکاک هست.

اما ترخیص در قطع محال است چون اگر ترخیص واقعی باشد از طرفی به تکلیف واقعی هم قطع داریم پس لازم می آید امتناع دو حکم متضاد و این محال است. و اگر ترخیص ظاهری باشد این هم محال است چون جعل ترخیص ظاهری در صورتی ممکن است که در حکم واقعی شک وجود داشته باشد و حال آنکه در اینجا قطع به تکلیف داریم.

۹- مراد از «ان الأصل عند الشک فی حجة اشارة هو عدم الحجة» را بیان کرده و دلیل بر این اصل را بنویسید. ص ۲۰ و ۲۱

جواب: یعنی وقتی در حجة اماره‌ای شک واقع شود اصل در این است که همان حالت متجزئه و یا معتدلی که قبل از قیام اماره نسبت به حکم واقعی وجود داشت به حال خود باقی است و این اماره چیزی را تغییر نمی‌دهد. دلیل: این اماره یا نفی تکلیف می‌کند و می‌خواهیم اثبات معتدلی کنیم، امکان ندارد تا مادامی که احراراً حجت این اماره نشود. و با عدم اثبات حجة این اماره، عقل به متجزئه در قبال تکلیف مشکوک به حال خود باقی است. و با این اماره اثبات تکلیف می‌کند و می‌خواهیم با آن اثبات متجزئه کنیم و از اصل عقلی منحل‌العمل که مراً مقرّر شده و معتد است رفع ید کنیم، این هم امکان ندارد چون به وسیله اماره مشکوک نمی‌شود از اصل عقلی حجت رفع ید کرد. [راهه معارفی است.]

۱۰- عبارت «ان نفس السبب الّذی یوجب سقوط الدلالة السطویة عن الحجة یوجب دائماً سقوط الدلالة الالتزامية، لان ماتحکمی الدلالة الالتزامية دائماً حصة خاصة من اللّازم لا طبیعی اللّازم علی الإطلاق» را در ضمن مثال شرح دهید. (ترجمه کافی نیست). ص ۲۵

جواب: همان علمی که باعث سقوط دلالت مطابقی از حجت می‌شود همیشه باعث سقوط دلالت التزامی خواهد شد مثلاً اگر علم پیدا کرده‌یم که مدلول مطابقی خیر کسی که از احتراق زید بالمطابقه خیر داده باطل است و اصلاً احتراقی در کار نبوده، خود این علم هم باعث عدم ثبوت مدلول التزامی که موت زید باشد خواهد شد چون همیشه دلالت التزامی نشان دهنده بخش خاصی از لازم است و آن موت ناشی از احتراق است یعنی گرچه ذات لازم که موت است اعم است ولی این لازم اعم به تمام حقه‌های خود موره خیر اخبار دهنده نیست بلکه لازم خیر او فقط موت ناشی از احتراق است و لذا علم ما به بطلان احتراقی حتماً لازم دارد بطلان موت ناشی از احتراق را.

۱۱- «إطلاق افرادی» و «أطلاق أحوالی» را در ضمن مثال بیان نمایید. ص ۸۲ و ۸

جواب: مراد از اطلاق افرادی این است که معنای لفظ دارای افراد است مثل طبیعت عالم در «اکرم العالم» که افرادی دلرد و ما بوسیله قرینه حکمت ثابت می‌کنیم که اینطور نیست که از آن طبیعت بعضی افراد اراده شود بلکه همه افراد موضوع حکم است. ولی در اطلاق احوالی به حالات گوناگون آن معنا نظر می‌شود مثلاً مدلول کلمه «زید» در «اکرم زیداً» گرچه افراد ندارد ولی حالاتی دارد که با قرینه حکمت ثابت می‌شود زید در تمام حالات موضوع حکم است.

۱۲- دو نظر مطرح شده در نحوه دلالت «أل» در مثل «اکرم العلماء» بر عموم را توضیح دهید. ص ۹۴ و ۶

جواب: یک نظر قائل است به اینکه «أل» داخل بر جمع وضع شده بر عموم و لذا دلالت آن بر عموم بالوضع است. نظر دیگر قائل است «أل» فقط وضع بر تعیین مدخول خودش شده و در اینجا لازمه این لازم و مدخولش این است که چون در جمیع مراتب مورد لفاظ این جمع تعیین کنندم‌ای وجود ندارد آنرا در مرتبه اخیره پس این قدر متیقن است که به آن أخذ کنیم لذا عموم در مثل «العلماء» لازمه وضع «أل» بر تعیین خواهد شد.

امتحانات مرکز عمومی (دع ۲)

نوبت اول ۹۲-۹۱
۹۹ شماره دفتر
۹۹ شماره ۷ ساله

شماره.....

کتابت شده است
مبتدیان
مبتدیان

۹۱۲۲۱/۱۷	
۱۳۹۱/۱۰/۲۷	
اصول فقه ۲	
دروس فی علم الاموال (السلطة الثانية)	
از استاد محترم آیت الله العظمی	

شماره.....

نام و نام خانوادگی.....

- ۱- با چه صیغی صدور دو حکم متضاد برای فعل واحد امکان دارد؟
- الف. اگر تضاد ناشی از تنافر دو اراده باشد.
- ب. اگر تضاد ناشی از تنافی دو ملاک باشد.
- ج. اگر تضاد ناشی از تفاوت دو اعتبار باشد.
- د. اگر تضاد ناشی از تنافر دو مصلحت باشد.
- ۲- آیا انفکاک منجزیت از قطع (قطع طریقی تفصیلی) ممکن است؟
- الف. لا يمكن؛ لا يحکم ظاهری و لا واقعی
- ب. يمكن اذا كان الترخيص بحکم ظاهری
- ج. يمكن اذا كان الترخيص بحکم واقعی غیر الزامی
- د. لا يمكن الا اذا كان مقدمات القطع فاسدة عند المولى.
- ۳- «تقرير معصوم» کدام قسم از اقسام دلیل است؟
- الف. دليل محرز ظنی عقلی
- ب. دليل محرز شرعی لفظی
- ج. دليل غیر محرز غیر لفظی
- د. دليل محرز شرعی غیر لفظی
- ۴- کدام گزینه با وضع «اسماء اجناس» مناسب است؟
- الف. وضع عام و موضوع له عام - نوعی
- ب. وضع عام و موضوع له عام - شخصی
- ج. وضع عام و موضوع له خاص - نوعی
- د. وضع خاص و موضوع له خاص - شخصی
- ۵- کدام گزینه درباره «دلالت ماده امر» صحیح است؟
- الف. انها تدل على المطلب حقيقة و على الشيء مجازاً.
- ب. انها مرادفة لفظا للمطلب فتدل على المطلب التشريعي.
- ج. انها تدل على المطلب التشريعي الصادر من العالي او المستعمل.
- د. انها تدل على المطلب التكويني و التشريعي الصادر من العالي الحقيقي.
- ۶- در کدام مورد «ظهور کلام» از بین می‌رود؟
- الف. ظهور تصویری، هنگام قیام قرینه متصله برخلاف
- ب. ظهور تصدیقی، هنگام قیام قرینه متصله برخلاف
- ج. ظهور تصدیقی، هنگام قیام قرینه منفصله برخلاف
- د. ظهور تصویری، هنگام قیام قرینه منفصله برخلاف

-/۵

-/۵

-/۵

-/۵

-/۵

-/۵

کتاب:	۲۹۲۲/۲۵
موضوع:	۱۳۹۳/۰۳/۲۲
مدرس:	اصول فقه ۲
کلاس:	دروس فقه علم الاحوال المصنفة التامة (آقای امیران)
تاریخ:	از ابتدای حلقه تا به پایان (۱۳۹۳-۱۳۹۲)

نام و نام خانوادگی: ..... نام پدر: ..... کلاس: ..... مدرسه: ..... شهر: .....

۱- چه اشکالی بر تعریف مشهور از علم اصول «العلم بالقواعد المصنفة لإستنباط الحكم الشرعی» وارد است؟ ص ۹۴

- الف. دخول قواعد فقه
- ب. دخول مسائل لغت
- ج. خروج اصول عملیه
- د. خروج ملازمات عقلیه

۲- کدام یک از احکام زیر وضعی است؟ ص ۹۷

- الف. بطلان بیع هنگام نماز جمعه
- ب. حرمت بیع مصحف به کافر
- ج. حرمت تصرف در مال غیر
- د. وجوب تجهیز میت مؤمن

۳- جواز اسناد حکم به مولی از آثار چه قطعی است؟ ص ۱۰۹

- الف. قطع مطلقاً
- ب. قطع طریق
- ج. قطع موضوعی
- د. قطع غیرقطاع

۴- نظر مصنف درباره مثبتات اصول عملیه چیست؟ ص ۱۱۷

- الف. حجیت مثبتات مطلقاً
- ب. عدم حجیت مثبتات مطلقاً
- ج. حجیت مثبتات استصحاب فقط
- د. حجیت یا وجود دلیل خاص بر آن

۵- کدام گزینه درباره «معنای حرفی» صحیح است؟ ص ۱۳۲

- الف. معنایی در ذهن قبل از استعمال ندارد.
- ب. اصلاً مترادف معنای اسمی نیست.
- ج. لحاظش استقلال است.
- د. نسبت و ربط است.

۶- در کدام گزینه شرط محقق موضوع است؟ ص ۱۵۶

- الف. اگر پولی یافتی یک سال آن را اعلام کن.
- ب. اگر به کلاس رفتی به استاد سلام کن.
- ج. اگر دارای فرزند شدی صدقه بده.
- د. اگر حرم رفتی زیارتنامه بخوان.

۷- مراد از قید «العناصر المشتركة» در تعریف شهید صدر (ره) «العلم بالعناصر المشتركة فی عملية الاستنباط» را با ذکر مثال بیان نموده و بنویسید این قید چه چیزی را خارج می کند؟ ص ۹۵ - ۱۰۵

جواب: مراد مسائلی است که این صلاحیت را دارند در طریق استنباط احکام متعددی در ابواب فقهی مختلف بکار گرفته شوند. مانند ظهور صیغه امر در وجوب که در طریق استنباط وجوب نماز، روزه و... واقع می شود. (۱ نمره)

این قید عناصر خاص را خارج می کند، مسائلی که در خصوص برخی احکام یا در باب خاصی بکار گرفته می شود، مانند ظهور کلمه «صعید» که در استنباط احکام مرتبط به همین کلمه بکار گرفته می شود. (۱۰ نمره)

نمره	۱/۵
نمره	۱/۵
نمره	۱/۵
نمره	۱/۵

۷- «ارتباط علم اصول با فقه» به «ارتباط منطقی با استدلال» به نحو عام تشبیه شده است. دلیل این تشبیه را بیان کنید.

منطق استدلال معادله است با منطق فقهی. استدلال معادله است با منطق فقهی. منطق فقهی معادله است با منطق استدلال.

۸- اگر حکم شرعی به صورت قسبه حقیقیه جعل شود: آیا مصادیق جدید موضوع (که بعد از صدور حکم، موجود شده‌اند) مشمول آن اصل هم می‌شوند؟ چرا؟

۹- شهید صدر (ره) قائل به «جواز مخالفت قطعیه در علم اجتهالی» می‌باشد و این تجویز موجب «ابطال منجزیت قطع به جامع» است؛ اشکال مطرح در این باره را به همراه جواب شهید صدر (ره) بنویسید.

۱۰- دلیل شهید صدر (ره) بر «حجیت مثبتات امارات» را تبیین کنید.

۱۱- مسلک «اعتبار» در بحث وضع را توضیح داده، نقد شهید صدر (ره) بر آن را بنویسید.

۱۲- با توجه به عبارت «ان قلنا فی تفسیر الوضع بمسلك التمهيد و كان التمهيد بمعنى الالتزام باللفظ اذا لم يكن يدل بالوضع الا على الطيمية المترادف المتضمن لتعهدين اذ يلزم ان ياتي بكلا اللفظين عند قصد تفهيم المعنى» دلیل امتناع «ترادف» را ذکر کنید.

۱۳- مراد از قرینه حکمت و اشکال مطرح در عبارت «و قد يعترض على قرينة الحكمة بان اللفظ اذا لم يكن يدل بالوضع الا على الطيمية المحفوظة في ضمن المقيد و المتعلق معاً فلا دال على الاطلاق كما لا دال على التقيد» را تبیین کنید.

۱۴- دو منشأ برای انصراف را ذکر کرده و بنویسید کدام یک مانع از تمسک به اطلاق است؟

۱۵- منظور از «الشرط المسوق لتحقيق الموضوع» را با مثال توضیح داده و بنویسید که آیا مفهوم دارد یا خیر؟

۱۶- با توجه به عبارت «الامضاء المستكشف بالسكوت ينصب على النكته المركوزة عقلاً لا على المقدار الممارس من السلوك خاصة» دو نتیجه‌ای که می‌توان درباره «سکوت» گرفت را بنویسید.

۱- عبارت «دال على المنجزية» را چه جواب؟ چون عقل است خواص است اما

۲

۲

۲

۲

۱

۱/۵

۲

امتحانات مرکز عمومی (دع ۲)

نوبت اول ۹۲-۹۱
۹۹ شماره دفتر
۹۹ شماره ۷ ساله

شماره.....

کتابت شده است
مبتدیان
مبتدیان

۹۱۲۲۱/۱۷	
۱۳۹۱/۱۰/۲۷	
اصول فقه ۲	
دروس فی علم الاموال (السلطة الثانية)	
از استاد محترم آیت الله العظمی	

شماره.....

نام و نام خانوادگی.....

- ۱- با چه صیغی صدور دو حکم متضاد برای فعل واحد امکان دارد؟
- الف. اگر تضاد ناشی از تنافر دو اراده باشد.
- ب. اگر تضاد ناشی از تنافی دو ملاک باشد.
- ج. اگر تضاد ناشی از تفاوت دو اعتبار باشد.
- د. اگر تضاد ناشی از تنافر دو مصلحت باشد.
- ۲- آیا انفکاک منجزیت از قطع (قطع طریقی تفصیلی) ممکن است؟
- الف. لا يمكن؛ لا يحکم ظاهری و لا واقعی
- ب. يمكن اذا كان الترخيص بحکم ظاهری
- ج. يمكن اذا كان الترخيص بحکم واقعی غیر الزامی
- د. لا يمكن الا اذا كان مقدمات القطع فاسدة عند المولى.
- ۳- «تقرير معصوم» کدام قسم از اقسام دلیل است؟
- الف. دليل محرز ظنی عقلی
- ب. دليل محرز شرعی لفظی
- ج. دليل غیر محرز غیر لفظی
- د. دليل محرز شرعی غیر لفظی
- ۴- کدام گزینه با وضع «اسماء اجناس» مناسب است؟
- الف. وضع عام و موضوع له عام - نوعی
- ب. وضع عام و موضوع له عام - شخصی
- ج. وضع عام و موضوع له خاص - نوعی
- د. وضع خاص و موضوع له خاص - شخصی
- ۵- کدام گزینه درباره «دلالت ماده امر» صحیح است؟
- الف. انها تدل على المطلب حقيقة و على الشيء مجازاً.
- ب. انها مرادفة لفظا للمطلب فتدل على المطلب التشريعي.
- ج. انها تدل على المطلب التشريعي الصادر من العالي او المستعمل.
- د. انها تدل على المطلب التكويني و التشريعي الصادر من العالي الحقيقي.
- ۶- در کدام مورد «ظهور کلام» از بین می‌رود؟
- الف. ظهور تصویری، هنگام قیام قرینه متصله برخلاف
- ب. ظهور تصدیقی، هنگام قیام قرینه متصله برخلاف
- ج. ظهور تصدیقی، هنگام قیام قرینه منفصله برخلاف
- د. ظهور تصویری، هنگام قیام قرینه منفصله برخلاف

-/۵

-/۵

-/۵

-/۵

-/۵

-/۵

۸- نظر شهید صدر $\llcorner$ را درباره عبارت «ان المنجزية ثابتة للقطع، لانها من لوازم ذاته» تبیین کنید.

۹- عبارت «لا يمكن الترخيص في كلا الطرفين الذي مرجعه الى ابطال منجزية العلم بالجامع لان منجزية القطع ليست معلقة» را تبیین کرده، شهید صدر $\llcorner$ چگونه پاسخ می دهند؟

۱۰- آیا «اماره» جانشین «قطع موضوعی» می شود؟ توضیح دهید.

۱۱- مسلک «تصهد» در وضع را تبیین کرده، دو فرق آن را با مسلک اعتبار بنویسید.

۱۲- استعمال لفظ «احترازیت قیود» مجاز است یا حقیقت؟ با مثال توضیح دهید.

۱۳- مراد از «انصراف» چیست؟ در چه صورت در اطلاق لفظ مؤثر است؟

۱۴- مراد از «انصراف» چیست؟ در چه صورت در اطلاق لفظ مؤثر است؟

۱۵- اشکال مطرح در عبارت «لو كان يجب اكرام غير العادل بجمل آخر فيلزم عدم الفائدة في ذكر الوصف، اذ بجمل الخطاب مطلقاً يحصل المقصود ايضاً و للتحفظ على كلام الحكيم من اللغوية يلزم وجود فائدة في ذكر القيد» را تبیین کرده، جواب دهید.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

شعبه اول ۹۳-۹۲
پایه چهارم ۵ ساله
پایه ششم ۷ ساله

مهر مدرسه

کتابخانه	۲۹۲۷/۲۵
تاریخ	۱۳۹۲/۸-۲۴
موضوع	اصول فقه ۲
کلاس	المطلقة الثابتة
تاریخ	از احوال حالت تا احوال دلائل بحرمین غیر فاعل

نام و نام خانوادگی: ..... کد ملی: ..... شهر: ..... استان: ..... شماره پرسنل: ..... شماره برگه: ..... شماره سوال: ..... شماره پاسخ: .....

- ۱- کدام گزینه بیانگر «اصل عملی تنزیلی» است؟
- الف. اصالة البرائة
- ب. قاعدة الفراغ
- ج. قاعدة الطهارة
- د. اصالة الاحتياط
- ۲- چه چیزی در «دلائل تصدیقی اولی» کشف می شود؟
- الف. اراده جدی
- ب. اراده استعمالی
- ج. حقیقی بودن معنا
- د. معنای موضوع له
- ۳- در کدام جمله شرطیه، شرط «محقق موضوع» است؟
- الف. اذا رايت الهلال فاصم
- ب. اذا جاءك زيد فاکرمه
- ج. اذا وجدت مالاً فتصدقه
- د. اذا دخلت الصلاة فتواضع
- ۴- وضع در کدام مورد، «نوعی» است؟
- الف. من برای ابتدا
- ب. انسان و حیوان
- ج. هو ضمیر غایب
- د. هیئت اسم فاعل
- ۵- در نظر شهید صدر ﷺ کدام علامت از «علائم حقیقت» است؟
- الف. تبادر
- ب. اطراد
- ج. صحت حمل
- د. اصل عدم قرینه
- ۶- مفاد «صیغه نهی» چیست؟
- الف. طلب کف
- ب. طلب ترک
- ج. نسبت زجریه
- د. زجر به معنای اسمی
- ۷- یک نقد بر تعریف مشهور از علم اصول: «العلم بالقواعد الممهدة لاستنباط الحكم الشرعی» بیان کرده، تعریف شهید صدر ﷺ را بنویسید.

شماره برگه	۲۰	شماره سوال	۱۰
نام و نام خانوادگی	.....	نام و نام خانوادگی	.....
شماره پرسنل	.....	شماره پرسنل	.....

..... / ۱۵

..... / ۱۵

..... / ۱۵

..... / ۱۵

..... / ۱۵

..... / ۲